

Зарубіжна література

Викладач Гузинець Н.С.
(ел. пошта nata.guzinets@ukr.net)

Дата проведення 21.10.2020

Тема. Філософські та моральні проблеми в трагедії «Гамлет». Провідні мотиви твору. Художній простір (данське королівство як символ).

Підручник: <https://pidruchnyk.com.ua/uploads/book/10-klas-zarubizhna-literatura-kadobjanska-2018.pdf>

Пояснення навчального матеріалу

Лекція викладача. У часи Шекспіра було прийнято створювати п'єси на основі вже наявних. Не була винятком і трагедія Шекспіра «Гамлет». Сюжет її досить давній: існувала скандинавська сага про данського принца Амлета, який жив у VIII ст. Легенду про нього уперше записав данський літописець Саксон Грамматик наприкінці XII ст.

П'єсу на цей сюжет 1589 р. склав один із сучасників Шекспіра. Ім'я автора невідоме, але припускають, що це був Томас Кід (1558-1594). Шекспір переробив цю п'єсу (1600-1601). Трагедія мала настільки приголомшливий успіх, що глядачі наступні шедеври порівнювали з нею, висловлюючись так: «*Це прекрасно як «Гамлет»!*». Зауважимо, що для сучасників Шекспіра це була передусім драма кровавої помсти данського принца за вбивство свого батька.

Кохання, дружба, шлюб, стосунки дітей і батьків, війна і заколот усередині країни, сенс життя, духовна велич і ницість – таке коло тем, порушених у п'єсі. Проте вона має один драматичний стержень – це доля принца Гамлета. Для сучасників „Гамлет” був драмою кривавої помсти, історією про те, як Датський принц помстився за вбивство свого батька – короля. Але час минав, змінювалося життя, відновлювалася культура, іншим став театр, смаки, уподобання. І „Гамлета” почали сприймати інакше. Створено трагедію 1601 р., минуло 2 століття і великий Гете побачив у Гамлеті не месника, а мислителя. За його словами, Гамлет – шляхетна, прекрасна людина, але не здатна виконати покладене на неї завдання. Так народився новий Гамлет – меланхолійний, бездіяльний. Згодом розуміння великої трагедії поглиблювалося. Стало зрозумілим, що головне тут – не у зовнішніх подіях, а в свідомості героя.

У його душі розігруються драми не менш болісні і страшні, ніж ті, що відбуваються з різними дійовими особами п'єси. То хто ж він, Гамлет? Борець зі злом чи бездіяльний меланхолік? Переможець чи переможений? Чому він вважається „вічним образом” світової літератури?

Словникова робота (запис до зошитів)

Трагедія — це драматичний твір, що втілює непримиренний конфлікт між героями й завершується смертю одного або кількох героїв

Запишіть дату і тему уроку у зошити, а також провідні мотиви твору:

- **мотив божевілля**
- **мотив зволікання дії**
- **мотив "гнилизни"**
- **мотив тлінності життя**
- **мотив смерті**
- **мотив заміни**
- **мотив помсти**

Художній простір (данське королівство як символ).

Гамлет – вічний образ світової літератури.

ГАМЛЕТ – ВІЧНИЙ ОБРАЗ

Вічний образ – це образ, що вийшов за межі твору та епохи, зображеної у ньому; риси характеру героя, ситуації, конфлікт твору притаманні різним епохам.

Гамлет – втілення нерішучості, сумнівів, вагань; людини, яка розуміє свою відповідальність у вирішенні конфлікту добра і зла, стоїть на стороні добра, але її внутрішні моральні закони не дозволяють перейти до рішучих дій.

Інтерактивна вправа «хто є хто?»

· Поєднайте стрілками героїв трагедії та їхній соціальний статус.

Ім'я героя		Соціальний статус
Лаерт		Королева данська
Фортинбрас		Король данський
Гертруда		Принц данський
Гамлет		Друг Гамлета
Полоній		Придворний
Клавдій		Дочка Полонія
Розенкранц		Син Полонія
Гільденстерн		Принц норвезький
Офелія		Королівський радник
Гораціо		

Домашнє завдання. **Вивчити напам'ять !!! Монолог Гамлета!!!!,**

МОНОЛОГ ГАМЛЕТА

**Питання в тому: бути чи не бути,
Чи у думках шляхетніше страждати,
Каміння й стріли долі навісної
В собі тримати, чи, піднявши руки,
Спинити море труднощів. Заснути
І сном мерців сказати: ми скінчили
Боління серця і мирські турботи,
Що їх спадкує тіло. Це – потреба
Здійснити бажане – померти, ні, заснути.
Заснути і, можливо, бачить сни.
Але ж які вони по смерті будуть,
Коли, струсивши пил земний з чобіт,
Одержимо жаданий відпочинок?
Що створює трагедію з життя,
Хто стерпить штурхани і кпини часу,
І панську кривду, і героя зверхність,
І муки ненависного кохання,
Зневагу прав, законів уникання,
Презирство клерків, глузування черні,
Коли спокою можна досягнути,
Зблиснувши лезом? Хто терпіти буде
Тягар свого солоного життя,**

**Коли б не страх, а що там після смерті?
Країна невідома – та межа,
Із-за якої вороття немає.
Це змушує терпіти біди наші,
Замість летіти до незнаних меж.
Тож з нас сумління робить боягузів,
А справжній колір вироку такий,
Що хворобливість – млявих дум відбиток,
А вчинки – вияв миті нетривкої.
І значить все на світі – лиш омана,
Що губить назву дії... Ти тепер,
Офеліє, квіт ніжний, німфо, знаю,
Мене в своїх молитвах пам'ятаєш.**

Переклад О. Тільної